

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

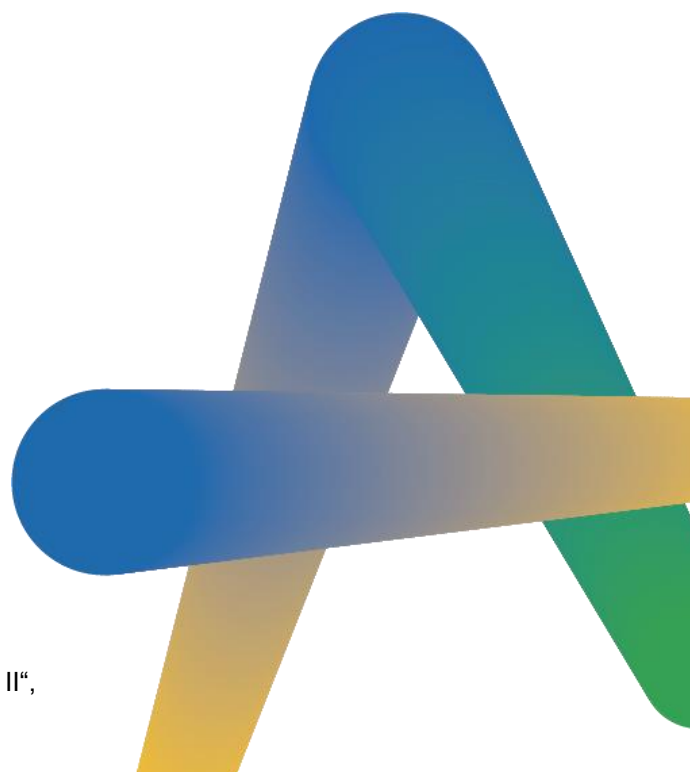
Příklad inspirativní praxe

KLUB MALÝCH DEBRUJÁRŮ ZBIROH

ZŠ J. V. Sládka Zbiroh

Mgr. Ing. Andrea Tláskalová

Zbiroh, listopad 2021

Obsah

Anotace	3
1. Strukturovaný popis organizace	3
2. Slovní popis organizace	3
3. Popis příkladu inspirativní praxe	4
3.1. Cíl podpory	4
3.2. Forma podpory	4
3.3. Hlavní přínos	5
3.4. Zdroj financování	5
4. Závěry	5
5. Přílohy	5

Anotace

Klub malých debrujárů Zbiroh při ZŠ J. V. Sládka Zbiroh je členem Asociace malých debrujárů ČR. Slovo debrujár je francouzského původu, vzniklo ze slov DÉBROUILLARD - šikovný, zručný, obratný a SE DÉBROUILLER – objevovat, umět si poradit.

Filosofií debrujárů je zábavným způsobem odmyslitifikovat vědu a odhalovat různé aspekty vědeckého a technického světa. Debrujár je malý šikula, který má zájem o vědu, techniku a přírodní vědy, který stále něco objevuje, vymýšlí a experimentuje.

V KMD Zbiroh se zaměřujeme především na environmentální výchovu, vzdělání a osvětu. Debrujáři tvoří žákovskou část Ekotýmu školy, stávají se partnery pro jednání, která se týkají chodu školy a tím se na jejím chodu podílí.

Klub se účastní různých akcí zaměřených na vědu v pozici diváků i vystavovatelů. Spolupracuje s dalšími školami, ZČU v Plzni i Akademií věd ČR.

1. Strukturovaný popis organizace

Název organizace	ZŠ J. V. Sládka Zbiroh, p.o.
Typ organizace	Příspěvková organizace
Specifika organizace	Základní škola
Cílová skupina - charakteristika	žáci ve věku 1. a 2. stupně ZŠ
Sídlo organizace	Muchova 554, Zbiroh 338 08
Webová stránka	https://www.zszbiroh.cz/

2. Slovní popis organizace

ZŠ J. V. Sládka Zbiroh je vzdělává žáky na 1. i 2. stupni, zároveň je spádovou školou pro široké okolí. Škola je zapojena do mnoha projektů, které podporují rozvoj žáků nejen v oblasti environmentální výchovy. V roce 2010 získala titul Ekoškola a od té doby jej pravidelně obhájí. Pyšní se i dalšími tituly jako jsou Škola pro udržitelný život, Světová škola, Fairtradová škola, Skutečně zdravá škola a od roku 2019 i Podnikavá škola. V několika programech je i školou pilotní.

Asociace malých debrujárů České republiky (zkráceně AMD ČR) je spolek založený v roce 1992, jehož hlavním předmětem činnosti je přispět k pochopení různých přírodních jevů a zákonitostí, objevování vědy a utváření nové cesty k poznání. Toho chce docílit zejména formou zábavných fyzikálních a chemických pokusů s jednoduchými pomůckami z různých oblastí vědy, techniky a ekologie. Asociace je členem České rady dětí a mládeže, Mezinárodní federace malých debrujárů (F.I.P.D.) a evropské mládežnické organizace MILSET Europe.

Zájemci jsou seznamováni se zajímavými pokusy, které si mohou sami vyzkoušet, aby se pro ně věda stala zábavou a poučením. Debrujáři mohou společně objevovat řadu zákonitostí přírody, mohou formou hry více poznat sami sebe, své okolí, svět. K pokusům nejsou třeba složité přístroje ani počítače. Stačí materiál, který je běžně dostupný v každé domácnosti, používán ke každodenním potřebám nebo se dá pořídit v nejbližší prodejně papírnictví, drogerie či potravin.

Klub malých debrujárů Zbiroh při ZŠ J. V. Sládka Zbiroh na škole pracuje od roku 2008 a úspěšně propojuje školní aktivity s mimoškolními. Žáci klub mohou navštěvovat přibližně od 4. ročníku, kdy se věnují především chovu zvířat a jednoduchým pokusům. Při přechodu na druhý stupeň se žáci převážně věnují předvádění naučených pokusů veřejnosti a komunitním i plošným environmentálním projektům.

3. Popis příkladu inspirativní praxe

Na naší škole ZŠ J. V. Sládka Zbiroh již od roku 2008 propojují školní a mimoškolní aktivity. Pro žáky 1. ročníku vedu chovatelský kroužek, ve kterém se žáci seznamují s chovem jednotlivých druhů zvířat, péčí o živočichy v přírodě v zimním období. Od druhého a třetího ročníku se s žáky věnujeme také ochraně přírody a živočichů. Připravujeme akci „Pomůžeme Ježíškovi“, kdy sbíráme tvrdé pečivo, jablka a skořápky od vajec pro Záchranou stanici živočichů v Rokycanech. Při předání je pro žáky připravená beseda o významu záchraných stanic. Pořádáme sbírku krmiva, dek a přikryvek pro Útulek pro psy v Němčovicích.

Klub malých debružárů navazuje na práci v chovatelském kroužku, žáci se také zaměřují na informace o ochraně mořských želv ve spolupráci s Mgr. Hanou Svobodovou a Chráníme mořské želvy, z.s. Se zákonitostmi přírody se žáci seznamují také jednoduchými pokusy a pozorováními a badatelskými lekcemi.

Žáci s výrazným zájmem o přírodu a přírodní vědy dál pokračují v docházce do klubu debružárů i na 2. stupni. Na druhém stupni žáci prohlubují své vědomosti a začínají je také předávat mladším spolužákům. Pořádají celoškolské tematické dny, kdy si připraví úkoly pro ostatní žáky školy na jednotlivých stanovištích. Tito žáci také reprezentují školu při akcích pořádaných různými organizacemi např. stánek na Dnech vědy a techniky, Noci vědců, při týdnu mozků přímo v hlavní budově Akademii věd ČR.

Tito žáci tvoří žákovský Ekotým, který je hybnou součástí školy. Žáci se zapojují různých projektů na vylepšení školy – budování relaxačních koutů, výukových prvků na školní zahradě, půjčovny pomůcek. Ve spolupráci s panem starostou a městským úřadem například zabezpečili autobusové zastávky, aby do skleněných ploch nenaráželi ptáci.

Žáci tradičně připravují ve spolupráci s rodiči Vánoční bazárky, kam darují zachovalé a funkční věci, které si následně můžou ostatní koupit, a výtěžek vždy rozdělí na charitativní environmentální projekty u nás i v zahraničí.

3.1. Cíl podpory

Cíl podpory malých debružárů je posílit zájem a motivaci nadaných žáků pro zvyšování své vědomostní úrovně nad rámec školních vzdělávacích programů, propojit vzdělávání žáků v jednotlivých vzdělávacích oblastech, propojit školní a mimoškolní vzdělávací aktivity, které povedou ke zkvalitnění vědomostí, odborných znalostí a dovedností žáků. Aktivně vytvářet prostor pro environmentálně zaměřené projekty, které propojují formální a neformální vzdělávání a vytváří prostor pro spolupráci i s místní komunitou.

Rozmanitými a velmi jednoduchými pokusy podpořit smysl pro spolupráci a kritické myšlení a rozvíjet intelektuální schopnosti dětí a mládeže. Činnost malých debružárů by měla vést k tomu, aby děti samy pozorovaly, experimentovaly a objevovaly odpovědi na otázky, které je zajímají. Projekty a pokusy pomáhají dětem a mládeži formulovat problémy, navrhnout řešení a své nápady ověřovat v praxi. Kromě poznávacího charakteru mají pokusy i zábavný charakter, je v nich vždy něco překvapivého nebo neočekávaného, proto jsou motivačním prvkem.

3.2. Forma podpory

Do základní struktury podpory patří pravidelné schůzky, které se konají každý týden minimálně 1 hodinu. Tyto schůzky jsou zaměřené na analyzování přání a potřeb žáků, školy a okolí, po kterém následuje plánování aktivit, projektů a pokusů a jejich provedení. V následné reflexi dochází ke zhodnocení úspěchů i nezdarů.

K dalším aktivitám patří výjezdy na vědecky zaměřené akce např. Dny vědy a techniky v Plzni, Noc vědců, Týden vědy apod.

3.3. Hlavní přínos

Hlavním přínosem je vytváření podmínek pro aktivní zapojení žáků do environmentálně zaměřených projektů, které propojují formální a neformální vzdělávání a vytváří prostor pro spolupráci i s místní komunitou.

Organizace umožňuje dětem a mladým lidem využívat volný čas k rozvíjení schopností a znalostí v oblasti vědy, techniky a ekologie. Při činnosti respektovat a využívat dětskou představivost a hravost. Při činnosti využívat zejména zábavné pokusy s jednoduchými pomůckami z různých oblastí přírodních věd, techniky a ekologie, které směřují k nenucenému pochopení různých jevů okolo nás a zákonitostí, objevování vědy a utvářejí nové cesty k poznání a tvořivosti.

Nabídkou aktivního využití volného času pomáhat v boji proti kriminalitě, nežádoucím druhům závislostí a dalším sociálně patogenním jevům působícím na děti a mládež. Navazovat mezinárodní kontakty a spolupracovat s partnerskými organizacemi a organizacemi podobného zaměření v ČR i v zahraničí.

3.4. Zdroj financování

Program Asociace malých debružárů ČR je podpořen z programu MŠMT- Podpora nadaných žáků ZŠ a SŠ. Jednotlivé kluby také podporují města a krajské dotace např. Mladý vědec v Plzeňském kraji.

4. Závěry

Na naší škole systematicky rozvíjíme žáky v environmentální oblasti i díky propojení školní a mimoškolní činnosti. Kroužky nabízíme žákům 1x týdně při pravidelných schůzkách. Schůzky jsou doplněny výlety za poznáním do zoologických zahrad, dále o vědecké výstavy a akce.

Žákům 1. až 3. ročníku nabízíme docházku do chovatelského kroužku, kde se věnují především péči o živočichy a přírodu v okolí školy. V chovatelském koutku chováme živočichy, kteří nezpůsobují alergie a jsou vhodné i pro chov začátečníků (agama, gekončík, trnorep, pakobylky, rybičky, oblovky). Na školní zahradě chováme od jara do podzimu morčata a králíky.

Od 4. ročníku se v Klubu malých debružárů Zbiroh s žáky zaměřujeme především na bádání, zkoumání přírody, jednoduché pokusy a environmentální témata. Debružáři mohou společně objevovat řadu zákonitostí přírody, mohou formou hry více poznat sami sebe, své okolí i svět.

K pokusům nejsou třeba složité přístroje, ani počítače. Stačí materiál, který je běžně dostupný v každé domácnosti, je používán ke každodenním potřebám, nebo se dá pořídit v nejbližší prodejně papírnictví, drogerie či potravin.

Na druhém stupni debružáři tvoří žakovskou část Ekotýmu školy, stávají se partnery pro jednání, která se týkají chodu školy a tím se na jejím provozu podílí. Pečují o okolí školy, spolupracují s městským úřadem a zapojují se do různých komunitních projektů.

Každý rok tyto kroužky navštěvuje přibližně 100 žáků naší školy, do které dochází okolo 350 žáků.

5. Přílohy

Web AMD ČR <https://www.debrujar.cz/kmd-zbiroh-ekotymaci/>

Ukázky projektů:

Půjčovna pomůcek

<https://www.youtube.com/watch?v=YRrKqodQyt&t=9s>

Plytvání potravinami

<https://www.youtube.com/watch?v=gbJ1qb8cZVQ&t=1s>

Ochrana ptáků

<https://www.youtube.com/watch?v=SnCUsYOVSuY&t=9s>

Vítězství v E.ON

<https://www.youtube.com/watch?v=ceGHAZ90Ow4>

Akademie věd ČR

Dny vědy a techniky ZČU

